JAUHETAAN JOHTOSÄÄNTÖÄ

Maankäyttö 120 vuotta sitten

VUODEN AIKANA saatiin vihdoin kerättyä maanmittarien kuvat ja julkaistua ne (ks. *Maankäyttö* 2/2015). Pääosa vuodesta kului kuitenkin johtosääntöesityksen käsittelyyn ja lausunnon tekemiseen.

Auskultantit olivat silloin normaali käytäntö ja asia oli luonnollisesti ohjeistettava. Auskultanteista luovuttiin vasta 1970-luvun alkupuolella:

Määrätään, että insinöörillä yleensä saa olla yhtaikaa apulaisena korkeintaan kaksi auskultanttia ja kaksi oppilasta: kumminkin voidaan insinööri, joka on „osottanut erinomaista säännöllisyyttä ja taitoa virassaan", oikeuttaa pitämään kolmekin auskultanttia ja kolme oppilasta.

75 §:ssä määrätään auskultantin palvelusaika neljäksi vuodeksi, mutta myönnetään hänelle oikeus lyhemmässäkin ajassa päästä omalla vastuullaan työskenteleväksi ylimääräiseksi insinööriksi, jos hän siinä ajassa on "saavuttanut ja osottanut erinomaista taitoa ja täydellistä kokemusta."

Viimeksi mainitun poikkeusmääräyksen kautta kadottavat määräykset auskultantin palvelusajasta kaiken merkityksensä. Sitäpaitsi myönnettänee yleisesti, ettei erinomaista taitoa, eikä täydellistä kokemusta voida edellyttää löytyvän auskultantilla, joka ei ole neljää vuotta apulaisena palvellut.

Edelliseen perustuen ehdotetaan, että 75 § muodostetaan näin kuuluvaksi:

Kun auskultantti on palvellut vähintään neljä vuotta apulaisena ja saavuttanut tottumusta ja tarpeellisia tietoja töiden käsittelyssä, saattaa Ylihallitus määrätä hänet omalla vastuullaan työskenteleväksi ylimääräiseksi insinööriksi.

• • •

Uskotuista miehistä.

Koska on sattunut etteivät asialliset ole maanmittaustoimituksiin hankkineet uskottuja miehiä, olisi tähän pykälään otettava säännös, että toimitusmaamittari tällaisissa tapauksissa saa kutsua uskotut miehet, joiden palkkio suoritetaan samojen perusteiden mukaan kuin apuripäivätöistä 119 §:ssä on säädetty. Hra Bergman halusi tähän pykälään lisättäväksi, että uskottuin miesten tulee olla ammattiinsa tottunut.

• • •

- **Jean Sibeliuksen ainoa oopperateos "Neito tornissa" sai ensi-illan**
- **John Philip Sousa sävelsi teoksen "Stars and Stripes Forever"**
- **Ranskalainen Henri Becquerei löysi radioaktiivisuuden**
- **Alfred Nobel kuolee joulukuussa**
- **"The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde" ilmestyy tekijänä Robert Louis Stevenson**

VUONNA 1896

Asiallisten läsnäolosta kokouksissa.

Koska niskoitteleva asiallinen voi saattaa suurta haittaa toimitukselle ja toisilla asiallisille jäämällä syyttä pois kokouksista, ehdotetaan 110 §:ään lisättäväksi seuraava määräys: „ja olkoon se asiallinen, joka tahallansa aikaansaa toimituksen viivyttämistä, velvollinen palkitsemaan kaiken sen kautta syntyneen vahingon".

• • •

Maamittarikunnan vuosirahan-säännöstä ja maamittarien palkkauksesta.

Vertaellessa ehdotettua uutta vuosirahansääntöä nykyään voimassa olevaan huomaa, että, lukuunottamatta maantieteellisiä töitä varten tarvittavia työvoimia, virkamiesten luku on pysytetty entisellään, s. o. ylihallituksessa 7, läänin maanmittauskonttoreissa 18 ja työskenteleviä-maamittaria 70.

Hallintoa ja tarkastusta varten asetettu virkakunta nauttii ehdotuksen mukaan 146,500 markan ja vakinaiset maamittarit 177,000 markan vuosipalkkaa; edellisten palkat ovat ehdotetut korotettaviksi nykyisestä keskimäärin 20 %:lla.

Tästä päättäen näyttää siltä kuin että vakinaisten työskentelevän maamittarienkin palkkaedut olisivat ehdotuksen kautta tuntuvasti parannetut. Vakinainen palkka on kuitenkin vain osa työskentelevien maamittarien vuosituloista; heidän pääasialliset tulonsa ovat ne palkkiot, joita asialliset taksan mukaan suorittavat.

– –

Yleisenä perusteena palkkiota määrätessä on, että palkkio on maksettava suhteellisesti työn paljouteen. Uutta taksaehdotusta arvostellessa on siis etupäässä tarkastettava, onko se kokonaisuudessaan perustettu tälle ehdottomasti oikealle pohjalle tahi sen kanssa sopusoinnussa. Tilastollisista tiedoista näkyy m. m., että vuosina 1885--1892 nousivat maanmittauspalkkiot Vaasan läänissä kutakin maamittaria kohti keskimäärin 1,493 markkaa vuodessa eli 5 markkaa 27 penniin työpäivältä, jota vastoin ne esim. Viipurin läänissä tekivät keskimäärin 4,112 markkaa eli 14 markkaa 40 penniä työpäivältä, s. o. lähes kolme sen vertaa kuin edellisessä läänissä. Sellainen erilaisuus jo selvästi osottaa, etteivät perusteet palkkioita määrättäessä ole olleet oikeat. Kun palkkiot ovat näin epätasasesti jakaantuneet 1881 vuoden taksaa käytettäessä, jossa kumminkin on oikeammin kuin uudessa ehdotuksessa huomioon otettu eri töihin tarvittava työmäärä, näkyy jo siitäkin, ettei uuden ehdotuksen kautta mitään parannusta tässä kohden ole odotettavissa, vaan ehkä päinvastoin.

• • •

Rajankäynti

9 §:ssä ehdotettu palkkio, 0,6 penniä metriltä, rajalinjain sauvoittamisesta ja aukihakkaamisesta, kun rajankäyntikartta ja uudistuksia on tehtävä, ei ole oikeassa suhteessa siihen tarvittavan työn paljouteen. Jos 0,5 penniä metriltä pidetään kohtuullisena palkkiona rajankäynnistä, jossa erityistä karttaa ei tarvita, tulee siihen verrattuna palkkion olla vähintään 0,7 penniä metriltä, kun kartta on tehtävä.

Jürgen Grönfors
jurgronf@gmail.com